

Gənc yazarlardan diqqətçəkən imzalardan biri də Nicat Həşimzadədir. 2010-cu ildən yazmağa başlayan Nicat Həşimzadə "Qogenin ikinci qadını" kitabının da müəllifidir.

Adalet.az gənc yazar Nicat Həşimzadə ilə müsahibəni təqdim edir:

- Hardan yaranıb ədəbiyyata maraq?

- Uşaq yaşlarımdan kitablara marağım yaranıb. 8 yaşından mütaliyə başlamışam. Oxuduqca məndə maraq yaranırdı ki, görəsən yazıçıların həyatı necə olur, necə yaşayırlar, yazdıqlarını özlərindən uydururlar, ya yaşadıklarını yazırlar? Görəsən mən də bu müəlliflərdən biri ola, kitab yazmağa bilərəmmi? Bu suallar məni yazmağa həvəsləndirirdi. Elə bildim ki, kitablarda dünyanı xilas etməyə qadirdir. İndisə əminəm ki, dünyanı heç bir qüvvə xilas edə bilməz. İncil, Tövrat və digər müqəddəs kitablarda bəşəriyyəti düzəldə bilməyibse demək ki, kitablarda bizim anladığımız qədər ciddi əhəmiyyət daşıyırlar. Amma oxuyuruq, çünki insan natamam varlıqdır. Bu natamamlığı hərə bir cür doldurmağa çalışır. Lakin bu natamamlıqdan bəşəriyyət ciddi töfhələr qazanır. Yazıçılar tək öz yerlərinə yox, bəşəriyyətin əvəzinə də əzab çəkirlər. Və bu əzabları kitablara dönür. Ədəbiyyat əzabdan yaranır, bu səbəbə görə də Nitşe deyirdi ki, sizə əzab arzu edirəm.

- Belinski deyir ki, öz həyatından yazmayanlar istedadsızdılar. Kitablara, filmlərə, yoxsa uşaqlıq xatirələriniz sizi yazmağa məcbur edir?

- Yaradıcılığının ilkin mərhələsində hər yazıçı şöhrət üçün yazır. Ədəbiyyat narkotik dozası kimidir. Qəbulunun ilkin dövründə insana zövq verir, sonrasa insan əzabları əsirinə çevrilir və ədəbiyyatdan xilas ola bilmir. Dünyanı düzəltmək üçün yazıram deyən yazıçıları ciddi qəbul edə bilmirəm. Dünyanın ən möhtəşəm yazıçıları ilk növbədə öz xalqları üçün yazırlar. Bizim yazıçılar isə Azərbaycan xalqını aşığılıya özlərinin bəşəri olduqlarını zənn edirlər. Əslində nəinki dünyaya, heç Azərbaycanın bölgələrinə çıxma bilmirlər. Bəzi ziyalılarımız ancaq Təqovuda ziyalı olurlar. Hansısa bölgəyə gedən zaman heç kim tanımır onu, hörmət qoyan olmur. Mən yaşadıklarımı yazıram. Azərbaycanlı yazmaq, Azərbaycanlı yazmaq lazımdır. Afrikadakı uşaqların əzabından yazmaq absurdur. Gördüklərini, yaşadıklarını yazmayan yazıçı saxtakardır təbii ki. Bakıda oturub Praqadan, Parisdən yazmağa ehtiyac yoxdur. Keçən həftə məcburən 40 dəqiqə "Topaz" kafedə əyləşməli oldum və başa düşdüm ki, Azərbaycan facebookda deyil, əsl Azərbaycan "Topaz"dakı insanlardır. Belinski

ki bu məsələdə haqlıdır mənə. Amma təbii ki, kitablarda da təsiri var.

- Deyirlər ki, yaradıcılıq travmalardan yaranır. Sizdə də belə bir şey oldu?

- Travmalar təbii ki olub. Məsələn belə travmalardan birini bu yaxınlarda yaşamışam. Polis yaşlı qadının satdığı limonları təkliyərdi. İnsanların alçaldılmasına dözmə bilmirəm. Bir həqiqət var ki, yaradıcılıq təkə travma səbəbindən yarananda nifrət püskürür, məsələn Həmid Herişçi, Seymur Baycan öz uğursuzluqlarının qisasını xalqdan alırlar. Uğursuzluq onlarda ciddi travma yaradıb. Xalq bizdən kitab oxumağımızı, kitab yazmağımızı xahiş etməyib. Jan Jak Russo deyir ki, xalqın gözündə ən mənasız adam onun qayğısına qalan adamdır və xalq təşəkkür etmə bacarığına sahib deyil. Mən ədəbiyyata vətən kimi baxıram, yeni ədəbiyyatı vətəni sevdim kimi sevirəm, qarşılıq gözləmirəm.

- Nələrdən yazırsınız?

- "İctimai-sosial mövzulardan yazıram" cümləri çox şablonlaşmış. Konkret olaraq hansısa janrdan yazmıram. Bizim yazarlar əyləşirlər məsələn arxasına və qərar verirlər ki, post-modernist roman yazacaqlar. Bu hərəkəti anlamıram. Məsələn, Hüqo yazanda inanmıram ki, konkret olaraq hansısa ədəbi janrı üstün saysın, sadəcə müşahidələrini yazıb. Yeni önəmli olan yazmaqdır, bacarıqca faydalı yazmaq lazımdır. Yazıçının işi yazmaqdır, yazıçının hansı

"Həyatımızı facebooka uduzuruq"

janrdan yazdığını təhlil etmək, izah etmək isə ədəbi tənqidçilərin işidir.

- Yaddaşınızı başqasına verib rahat yaşaya bilərsiniz?

- Yaddaş insana əzab verir, həm acı xatirələr, həm də xoş xatirələr insanı ağrıdır. Çünki şirin anlar bir daha olmayacaq, insan şüursuz halında mağarada olur, şüur əldə etdiyi zaman mağaradan çıxır və rahatlığını əbədi olaraq itirir, mağaraya qayıtmaq şansı isə yoxdur. Biz narahatlığı şüurlu şəkildə seçmişik. Sartr deyirdi ki, şüur xəstəlikdir. Əvəllər bu fikri anlama bilmirdim. Amma yaşadığıca anladım. Təkcə oxumaq kifayət etməz insana, həyat təcrübəsi və müşahidələr də vacibdir.

- Oxucularımızda sizcə nələr çatışmır?

- Bizim yazarlar oxuculardan şikayət etməyi sevirlər. Bu, yanlış hərəkətdir. Təşəvvür edin ki, Dostoyevski və Tolstoy oxucu yoxluğundan şikayətlənir. Düzdür bizdə Tolstoy, Dostoyevski yoxdur. Mən sadəcə yaxşı mətnlər yazmaq istəyirəm. Oxucu müstəqil fərddir, istəsə oxuyar, istəməsə oxumaz. Oxumadığına görə də qınamaq olmaz. Oxucu həmişə haqlıdır. Biz yazırıqsa və daha ağıllıyıqsa səhvi özümüzə axartmalıyıq. Bu suala konkret belə cavab verərdim ki, oxucularımızda yaxşı kitablara almaq üçün pul çatışmır.

- Klassik Azərbaycan ədəbiyyatından kimləri öz ruhunuza yaxın bilirsiniz?

- Nəsimini çox sevirəm. Nəsimi Azərbaycan ədəbiyyatının ən möhtəşəm şəxsiyyətidir. Nəsimi bəşəriyyətdir, dünyəvidir. Nəsimi həqiqətən də kainata sığmayacaq qədər böyükdür. Amma Sabiri, Mirzə Cəlili sevirəm, onlar Azərbaycan xalqını tanımayıblar, onların əsərlərini oxuyanlar elə həmin əsərlərin qəhrəmanlarına çevrildilər. Demək ki, Sabir də, Mirzə Cəlil də prosesi uduzdu. Ancaq bizim uduzmağa haqqımız yoxdur. Sabir "Millət necə tarac olur-olsun nə işim var" deyəndə əslində bu seirin qəhrəmanları daha çox ağıllaşdılar. Mirzə Cəlil həqiqəti bir əyyaşın dilindən çatdıranda Azərbaycan ziyalıları uduzdu. Azərbaycan fikri adamı bir əyyaş obrazına uduzdu. Xalq ziyalıya olan inamını bir dəfəlik itirdi.

- Facebook profilinizdən tez-tez "hansı kitabı oxuyursunuz?" sualı verirsiniz. İnsanların kitab oxuma-

ğınızı niyə bu qədər maraqlandırır?

- Təşəkkür edə bilmədiyinizə görə. İnsanların tək kitab oxuması yox, məhz hansı kitabı oxumaları mənə maraqlıdır. Bayaq ədəbiyyat narkotik dozasıdır dedim, facebook da belə bir şeydir. Biz həyatımızı facebooka uduzuruq. Amma özüm kimi adamları tapanda sevinirəm. Tez-tez həmin adamlarla görüşür, çay içir, dərdləşirik.

- Yazar, şair dostlarınız varmı?

- Yanılmırımsa Selincerin sözüdür, yazıçının ən böyük düşməni başqa yazıçıdır. Çünki bir araya toplaşmış dostlar, vaxt öldürürlər, yazmağa vaxtları və enerjiləri qalmır. Bir yazıçı başqa yazıçının dostu ola bilməz, ən yaxşı halda oxucusu ola bilər. Eyni peşə sahiblərinin dostluğunda çox zaman qeyri-səmimiyyət olur. İndi mən daha çox tək qalmaq, daha çox oxumaq, yazmaq və tək gəzmək, müşahidələr aparmaq istəyirəm. Ağıllı-ağıllı danışan adamlardan yorulmuşam.

- Siz də elə düşünürsünüz ki, qadın istedadın düşmənidir?

- Qadın olmasaydı istedad olmazdı. İstedad insanın çöküşündən sonrakı mərhələdir. Qadının öldürmədiyini, məhv etmədiyini kişi ciddi yazıçı, ciddi bəstəkar, ciddi filosof ola bilməz. Həyatında qadın boşluğu olan kişilər daha böyük işlər görə bilərlər. Çünki bütün enerjini, bütün aqressiviyasını yaradıcılığa sərf edə bilsələr, qadınlar tərəfindən rədd edilən yaradıcı kişilər isə rədd olunduqdan sonra sənətə daha çox sığınırıblar, çünki onlarda həmin an özünü isbat problemi yaranıb. Kişini qadınısız qalanda özünü boş, mənasız varlıq sayır. İstedad qadın yaradır, qadın yoxluğu isə istedadı təkmilləşdirir. Amma qadın istedadı yaradarkən sevdii kişini bəşəriyyətə qurban verir. Qadının böyüklüyü də elə bundadır.

- Kitabistanın vəziyyəti necədir?

- Səhifəmiz 27 min izləyici sayını keçib, Kitabistana diqqət artıb. İki kitab çap etdirmişik. Növbədə yeni kitablara var. İstəyirik ki, Azərbaycan gəncliyi dünyanın ən möhtəşəm mübarizələri ilə tanış olsunlar. Azərbaycan savadlı gənclər çoxdur, lakin onlar arasında əlaqə yoxdur, biri-birilərini tanımırırlar, biz isə mərkəz rolunu öz öhdəmizə götürmüşük.

Oğuz Ayyaz